

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ STŘEDNÍCH
ČECH V PRAZE

MěÚ Kralupy nad Vltavou
Odbor realizace investic a správy
majetku – památková péče
Palackého nám. 1
278 01 KRALUPY NAD VLTAVOU

Váš dopis čj. / ze dne: MUKV 79756/2018 RlaSM,
Ing. Jana Bendová
Naše čj.: NPU-321/81099/2018
Vyřizuje: Ing. Hofreiterová
Spisový znak: 823.

Praha 24.9. 2018

Věc: Sdělení – architektonická hodnota budovy Dvořákova gymnázia a SOŠE Kralupy nad Vltavou, správní obvod Kralupy nad Vltavou, č.p. 800, Dvořákovo náměstí, na pozemku st. parc. 493 v k.ú. Kralupy nad Vltavou.

Budova dnešního Dvořákova gymnázia byla postavena v letech 1928-1930, projekt vypracoval známý pražský architekt Bedřich Adámek, k jehož jménu se řadí několik dalších významných staveb veřejného významu z období 1. republiky (školy, nemocnice). Bedřich Adámek patřil do skupiny významných architektů, jenž zastávali ve své době nové architektonické názory směřující k purismu a funkcionalismu.

Školní objekt je situován na parcele ve tvaru trojúhelníka v obytné zóně střední části města Kralupy nad Vltavou nedaleko Zákolanského potoka obklopené zelení vzrostlých stromů. Bezprostředně blízká drobná bloková zástavba umožňuje budově gymnázia spolu s prostorným parkovým náměstím vyniknout svou monumentalitou. Svým hlavním průčelím se obrací ze severu do náměstí. Stavba je navržena v čistě funkcionalistickém stylu s puristickým vyzněním exteriéru. Jde o třípodlažní školní budovu s polozapuštěným suterénem s dvoutraktovým řešením (uliční severní–hlavní chodba, jižní– učebny). Vynikající přehledná kompozice je akcentována převýšenou asymetricky umístěnou věží, zdobenou svislým pásovým prosvětlujícím rastrovým oknem, za nímž se nachází schodiště a navazující důmyslný systém chodeb, vestibulů, učeben a dalších prostorů. Věž vystupující z líce průčelí (rizalit) je zakončena předsazeným vchodem do budovy, kdysi v honosnějším pojetí. V průběhu stavebně historického vývoje byly provedeny úpravy, avšak ne razantní, jediná výrazná stavební změna proběhla po válce v důsledku škod po náletu roku 1945, avšak již nebyla obnovena původní východní věž.

Nadčasovost stavby je určena jejím architektonicky čistým působením prvků materiálově konstrukčních a prvků výtvarně estetických (rytmika oken, rozvržení horizontálních a vertikálních linií, prosvětlenost). Okenní výplně (umístění, hloubka špalety, velikost, profilace, členění, materiál, klíčky, závěsy, barva) jsou hlavním výrazovým prvkem typickým pro funkcionalismus. Jediným architektonickým zdobným prvkem je hlavní vysazená římsa, která tak stavbu završuje a umocňuje jemnou plasticitu průčelí. Fasáda je v současnosti opatřena druhotnou hrubou omítkou v šedé barvě, původně byla hlavní plocha opatřena břízolitem v pískové barvě a soklová partie šedým pemrlovaným teracem se šanýrem.

Celá architektonická kompozice stavby vyniká propojením její užitné a estetické funkce kulminující sofistikovaně řešeným interiérem. Ojedinělostí je velmi dobré prosvětlení všech místností v objektu. Uzavřením architektonické koncepce je anglický dvorek, jehož nedocenitelný přínos byl zhodnocen především po povodních roku 2002.

Objekt je z hlediska památkové ochrany výjimečně hodnotný svým nenarušeným architektonickým stylem a kompozicí, zachováním intaktních fasádních omítek a to i přes pozdější úpravu. Zejména je obdivuhodné zachování mnohých dobových prvků interiéru. Svým dochovaným charakterem a nenarušenou architektonickou podstatou odpovídá hodnotám památkově chráněných objektů. Upozorňujeme, že přestože dotčený objekt není zařazen mezi kulturní památky, je nutné jej považovat za památkově hodnotný. Je potřebné zajistit, aby veškeré stavební úpravy probíhající na této školní budově byly v souladu s postupy zachovávající její autenticitu a nedošlo k nevratným rušivým zásahům.

V případě jakýchkoliv stavebních záměrů je třeba dbát, aby nebyla odstraněna původní omítka, zateplování vnějším kontaktním systémem je z památkového hlediska nevídané. Polystyren je zcela nepoužitelný vzhledem k jemné plasticitě architektonické kompozice, což by způsobilo fatální změnu vnímání architektury. V případě dalších úvah o zateplení doporučujeme hlavní průčelí nezateplovat žádným způsobem, tím se předejde náročnému opakování jemných architektonických prvků. Za kompaktilní zdící materiál považujeme zateplovací omítku vápenno-cementovou (tl. cca 8cm), kterou z hlediska zájmů památkové péče považujeme, v případě nevyhnutelnosti zateplení této budovy, za nejlepší řešení. V případě aplikace minerální vaty je nutné zopakovat především rámec kolem rastrového okna, zaoblená nároží schodišťové věže, vpadlá pole mezi patry, předsazený sokl a hlavní římsu. Hlavní římsa jako završení architektury stavby musí být odborně vytažena, na základě sejmuté profilace bude vyrobena šablona. Použití polystyrenu je nepřipustné. Nové aplikované hrubozrnné omítky musí být připraveny ve stejném složení, struktuře a barvě jako původní zkušenými výrobci.

Okenní výplně je nejlépe repasovat, v případě dožilosti je možná výměna za přesné repliky, tj. včetně uplatnění dřevěných křídlových okapniček a odsouhlasení barevnosti s vyvarováním se zářivých bílých odstínů. Osvědčeným postupem je odsouhlasení zakázkových vzorových oken před zahájením celkové výroby. Zdůrazňujeme zachování stávající hloubky špalety osazení nových okenních výplní, v případě zateplování vzniká negativní jev utopení oken a ze zkušenosti víme, že i pár centimetrů změny celkový vzhled, proto je nutné okna osadit k lici blíže o vrstvu přidané hmoty. Podobný negativní efekt způsobí výměna špaletových oken za okna jednoduchá, čímž se ubere domu jeho malebnost a estetičnost a získá tak nový plochý vzhled.

Klempířské prvky doporučujeme, včetně oplechování předsazeného soklu, opatřit modrou barvou, kterou lze podle analogie obdobných staveb považovat za původní.

Co se týče interiéru, obdivuhodné dochování jeho dobových prvků je ukázkou dobrého vztahu k tradičním hodnotám a materiálním věcem s potvrzením přínosu pro budoucí generace. Přehled dochovaných interiérových prvků s doporučením jejich zachování a péče o ně bude doplněn.

V Kralupech nad Vltavou se nachází velmi málo staveb, vykazujících obdobnou architektonickou, jak hmotovou, tak materiálovou hodnotu, proto jakékoliv stavební úpravy musí být svěřeny kvalifikovaným odborníkům s již prokázanými zkušenostmi kladně hodnocenými.

Národní památkový ústav
územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Mgr. Eva Zápalková
130 11 PRAHA 5 - Žižkov

vedoucí odboru péče o památkový fond